

חַת־ת לַיּוֹם רֵאשׁוֹן פְּרִשְׁת פְּנִיחָס (בְּחוֹ"ל בְּלָק) י"א תמוז, ה'תשפ"ב

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמֵשׁ / ראשון עם רש"י

ה' מוכיח לבני ישראל שפנחס עשה את הדבר הנכון על ידי שממנה אותו לכהן. ה' אומר למשה שהם יצטרכו לצאת למלחמה במדין שהציקו לבני ישראל רק משום ששונאים אותם- ללא כל סבה אחרת. ה' גם אומר למשה למנות את בני ישראל כדי להראות שהוא טפל בהם טוב בהיותם במדבר, בקרוב הם עומדים להכנס לארץ ישראל.

היו מבני ישראל שכעסו על כך שפנחס הרג את זמרי (כמו שקראנו בסוף הפרשה הקודמת) הם לעגו לו ואמרו שהוא כמו סבא שלו, יתרו, שנהג להיות אכזרי לבהמות והקריב אותם לעבודה זרה. הם טענו שזמרי ניסה לעשות את הדבר הנכון בכך שנשא את כזבי, כדי שמשה לא יכעס על כל שבט שמעון על כך שעברו עברה והתחתנו עם בנות מואב.

כדי להוכיח שזה לא נכון הפרשה מתחילה במלים "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן"- פנחס הוא מצאצאיו של אהרן ומתנהג כמותו. אהרן תמיד ניסה לעשות שלום בין אנשים ופנחס הרג את זמרי כדי להביא שלום בין עם ישראל לבין ה'.

ה' גם עשה שפנחס יהיה כהן, כדי להראות עד כמה שמח אתו. (למרות שפנחס הוא ממשפחת אהרן, הוא לא התמנה לכהן קודם. הוא נולד לפני שה' אמר שאהרן ובניו יהיו כהנים ותינוק נעשה כהן, רק אם אביו היה כהן בעת שנולד).

אבל זמרי, לא ניסה להשפין שלום בעם ישראל, זמרי בן סלוא נשיא אב לשמעוני- הוא צאצא של שמעון שהרג את אנשי שכם ללא רחמנות. בכך מוכיחה התורה שזמרי לא עשה את מעשיו כדי להביא שלום.

ה' אמר למשה שבקרוב הם יצטרכו להלחם במדין על מה שעשו לבני ישראל. (כזבי היתה נסיכה ממדין) עוד לא הגיע הזמן להלחם במואב למרות שמרבית הנשים היו ממואב כי מואב לחמו בישראל ביון שחששו מבני ישראל, אבל למדין לא היתה שום סבה להלחם, הם פשוט שנאו את בני ישראל. (בנוסף, רות עומדת להיוולד ממואב, לכן בני ישראל צריכים להמתין עם הענש המגיע להם).

ה' אמר למשה למנות שוב את בני ישראל כדי להראות שהוא טפל בהם נאמנה לאורך כל הזמן שהם היו במדבר. בקרוב הם עומדים להכנס לארץ ישראל וחשוב לדעת כמה יהודים יש.

תהלים / יום י"א לחדש פרקים ס' - ס"ה

בתהלים של היום, דוד המלך אומר כיצד הנשמה שלו רוצה להיות קרובה לה'. הוא ממשיך זאת לאדם שצמא למים במקום שבו אין כלום: "צמאה לך נפשי"
הרבי מסביר שבשצמאדם מאד צמא ואין לו מים, בשהוא מגיע לבסוף למקור מים המים מאד טעימים לו הרבה יותר מאשר כל מים אחרים.
אותו דבר גם עם כשהנשמה מרגישה שהיא לא קרובה לה', והיא באמת "צמאה" להרגיש קרוב לה', אז כשהיא אכן לומדת תורה ומקימת מצוות ומרגישה קרובה לה', הנשמה מרגישה אפילו יותר טוב מאשר קודם.
זו הסבה שדוד המלך אומר בפסוק הבא "בן בקדש חזיתיך" הלואי והייתי יכול לראותך כך בקדש, ולא רק בשאני מרחק מה'. כשמשיח יבוא, אנו נוכל לראות את ה'. הלואי שנרגיש את תחושת הרוייה שאנחנו מרגישים עכשו אחרי תחושת הצמא הכבד בגלות.

תניא / אגרת התשובה פרק א'

מתחילים בעת חלק חדש בתניא, החלק השלישי הנקרא בשם "אגרת התשובה". עבור יהודי להיות בינוני (על כך למדנו בחלק הראשון של התניא - לקוטי אמרים), משמע שהוא אינו יכול לעבור שום עברה. אם הוא עבר על משהו קודם, עליו לחזור בתשובה ועל כך נלמד בחלק הזה.
כמוכן, אמונה בה' מגיעה לפני כל דבר, וזאת למדנו בחלק הקודם של התניא - שער היחוד והאמונה. אדם יכול לחזור בתשובה בשתי דרכים: כמו יהודי רגיל או כמו חסיד - עם חיות ונשמה.
האדמו"ר הזקן יראה לנו את "הנשמה" והפנימיות של מה שקורה באשר יהודי עושה תשובה. קודם כל האדמו"ר הזקן מצטט גמרא ממסכת יומא (המסכת העוסקת ביום כפור) ומסביר אותה לפי חסידות:

הגמרא אומרת שישנם שלושה סוגים של תשובה כנגד שלושה סוגים של עברות.

1. **על מצוה עשה:** אם יהודי היה אמור לקיים מצוה, ולא קיים - למשל אם הייתה לו אפשרות ללמד תורה או לעשות מבצעים והוא לא נצל אותה, איך עושה תשובה? עליו להתנצל בפני ה', ולהבטיח שהוא יעשה כמיטב יכולתו שכזה דבר לא יקרה שוב. וזהו ה' יסלח לו. אבל אפילו שהוא לא צריך לעשות עוד דבר, אין הכוונה כאן שזו לא עברה. הסבה מדוע דרך התשובה על מצוות עשה היא כה קלה, היא כיון שאין עוד דבר שאפשר לעשות בקשר לכך. כל מצוה שאנו מקיימים מביאה את ה' לעולם ולנשמה של האדם. אם אדם הפסיד את ההזדמנות, הוא הפסיד את המצוה ואפילו שיהיו לו עוד הזדמנויות לקיים מצוות אחרות, הוא שוב לא יקבל את אותה הזדמנות ספציפית. (לכן עלינו להשתדל שלא להפסיד שום הזדמנות לקיים מצוה).

2. **על מצות לא תעשה:** אם אדם עבר עברה, למשל נגע במקצה בשבת או אמר משהו לא יפה לחבר, הנשמה שלו 'מתלכלכת'. אפילו באשר הוא מבקש סליחה מה' ומבטיח לעשות כמיטב יכולתו שדבר כזה לא יקרה שוב, זה לא מספיק. הוא צריך להמתין עד ליום כפור שאז ה' יטהר את הלכלוך מהנשמה שלו.

3. **לעברות חמורות יותר:** אם אדם עבר עברה, למשל חס ושלום אכל ביום כפור, או התחתן באופן לא כשר, אפילו יום כפור לא מספיק כדי לסיים את התשובה שלו. לשם כך, אדם צריך לעבור יסורים - דברים קשים שיקרו לו. באשר האדם סובל, הסבל ממרק את הנשמה שתהיה נקיה שוב.

בשנה שבה הדפס היום יום" זו היתה שנה מעברת והיום שבו אחזו בתניא היה בהתחלה של אגרת התשובה.

הרבי מספר בהיום יום קצת אודות אגרת התשובה וההדפסה הראשונה שלה. החלק הזה של התניא הדפס בפעם הראשונה בעיר שנקראת זאלקעווי בשנת תקנ"ט. תקנ"ט בגימטריה = "מבשר טוב" (זו גם השנה שבה האדמו"ר הזקן יצא ממאסרו בי"ט בכסלו). בהיום יום של כ' כסלו כתוב שהתניא הראשון הדפס בשנת תקנ"ז אבל אז הדפסו רק שני החלקים הראשונים. רק שנתיים מאחר יותר בשנת תקנ"ט הדפס החלק השלישי- אגרת התשובה.

בפעם הראשונה שהדפיסו את אגרת התשובה זה היה קצת שונה. האגרת לא חולקה לפרקים והיו גם כמה הבדלים באופן שבו האדמו"ר הזקן כתב חלק מהדברים. אגרת התשובה שהודפסה בפעם הראשונה בפורמט המכר לנו, הודפסה רק שבע שנים מאחר יותר בתקס"ו בעיר שקלוב.

ספר המצוות / מצות עשה קס"ו, לא תעשה שכ"ז, עשה קס"ז, לא תעשה שכ"ח, לא תעשה קצ"ט

בספר המצוות היום לומדים חמש מצוות על שביתה ממלאכה בחג הסוכות ושמיני עצרת ומצוה אחת על השביתה ממלאכה בפסח.

מצות עשה קס"ו - יש לשבות ממלאכה ביום הראשון של חג הסוכות.

מצות לא תעשה שכ"ז - אסור לעשות מלאכה ביום הראשון של סוכות.

מצות עשה קס"ז - יש לשבות ממלאכה ביום שמיני עצרת.

מצות לא תעשה שכ"ח - אסור לעשות מלאכה בשמיני עצרת.

מצות לא תעשה קצ"ט - אסור לאכל חמץ בזמן שמקריבים את קרבן הפסח - ערב פסח אחר חצות.

רמב"ם / הלכות שביתת יום טוב פרקים ז', ח' חמץ ומצה פרק א'

ברמב"ם היום לומדים שני פרקים ובהם ההלכות של חול המועד ובפרק השלישי מתחילים הלכות חמץ ומצה.

פרק ז'- לומדים שאסור לעשות מלאכה בחול המועד. מכיון שאם התורה נוקטת במלים "מקרא קודש" מדבר כאן גם על חול המועד שהוא קדוש. בבית המקדש היו מקריבים קרבנות מיחידים לחג גם במהלך חול המועד. היות והתורה משתמשת במילה שבתון רק על חג, ישנן אפשרויות רבות שבהן נתן לעשות מלאכה.

למשל, דבר האבד- אם יהיה נזק גדול באם לא יעשו את המלאכה, או אם מדבר בדבר שקל מאד לעשותו, אם הוא נחוץ לצורך החג או לצורך הרבים. אולם אסור לדחות עשית מלאכה לחול המועד אם היה נתן לעשותה קודם. אחת ההלכות היא שלא מכבסים או מסתפרים בחול המועד כדי שלא לגרם לאנשים לחכות לשם כך לחול המועד ואז יתכן שבחג לא יהיו להם בגדים נקיים או שלא יהיו מספרים כראוי.

פרק ח': לומדים על הלכות מסימות האם מתר / אסור לעשותן בחול המועד. לומדים על אי עשית מלאכה בערב יום טוב אחר חצות (כמו בערב שבת הדבר חמור יותר בערב פסח היות שזה הזמן שבו

הקריבו את קרבן הפסח בבית המקדש, לאחר חצות.

כעת מתחילים ללמד את הלכות חמץ ומצה. ישנם שמונה פרקים בחלק זה, ארבעה מהם עוסקים בחמץ וארבעה על מצה וליל הסדר. לאחר מכן כתוב נסח ההגדה של הרמב"ם.

פרק א': לומדים על אסור חמץ בפסח, שאסור אפלו במשהו - אפלו מעט מאוד תחלת האסור בערב פסח מחצות היום.

דרכי החסידות / התקשרות

פעם (בכסלו תרצ"ג) האדמו"ר הרי"צ ישב בחדרו בעינים עצומות וחלם חלום. אביו, הרבי הרש"ב, נגלה אליו ואמר "למה יש משהו שמפריע לך? הבית שלך מלא באור בלילה!"

הרי"צ פתח את עיניו וראה את הירח מאיר מבעד לחלון. אבל הוא ידע שלא לזאת התכוון אביו. הוא נעמד והתהלך סביב הבית. כשהסתכל לתוך חדר הספרים שלו, הוא ראה את הרבי יושב ולומד.

הרבי הרי"צ הבין, שלכך אביו התכוון, זה מה שמלא את הבית באור. הוא שמח מאוד ובאותו יום גלה לרבי כמה דברים מיחדים.